

T.B.M.M.
DEMOKRATİK TOPLUM PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 895.....
Tarih: 16.11.2009.....

10982

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Başbakan Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 99. maddesi gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Sevahir BAYINDIR
Şırnak Milletvekili

Türkiye BM Çocuk Hakları Sözleşmesi'ni 17., 29., 30. maddelerine çekince koyarak 1990 yılında imzaladı ve 1995 yılında onaylayarak yürürlüğe girmesini sağladı. Hakların bütünlüğü ilkesiyle çelişmesine rağmen çekince koyulan bu maddelerde ve ilgili bendlerinde ;

- Kitle iletişim araçlarının azınlık grubuna veya bir yerli ahaliye mensup çocukların dil gereksinimlerine özel önem göstermeleri konusunda teşvik edilmesi (madde: 17. d)

- Çocuğun anne-babasına, kültürel kimliğine, dil ve değerlerine, çocuğun yaşadığı veya geldiği menşe ülkenin ulusal değerlerine ve kendisinininkinden farklı uygarlıklara saygısının geliştirilmesi (madde 29. c)

- Dini ya da dilsel bir azınlığa ya da yerli halka mensup bir çocuğun, kendi kültüründen yararlanma, kendi dininin gereklerini yerine getirme ya da kendi dilini kullanma hakkından yoksun bırakılmaması (madde 30)

öngörülmektedir.

BM Çocuk Hakları Komitesi 2001 yılında gerçekleştirdiği 27. oturumda, Türkiye'nin verdiği raporu değerlendirmiş ve Türkiye'nin Sözleşmenin 17., 29. ve 30. maddelerine koyduğu çekinceleri kaygıyla karşılamıştır. Bu çekincelerin özellikle eğitim, ifade özgürlüğü, kendi kültürünü yaşatma hakkı ve kendi dilini kullanma hakkı gibi alanları da kapsayan bazı durumlarda, 1923 tarihli Lozan Antlaşması ile azınlık olarak tanınmayan bazı etnik gruplara mensup çocuklar bakımından olumsuz etkileri olabileceğini belirtmiştir. Komite aynı oturumda, Sözleşmenin 17., 29. ve 30. maddelerine koyduğu çekinceyi kaldırması için Türkiye'yi teşvik etmiştir. Ancak aradan 8 yıl geçmesine karşın bu maddelere ilişkin çekinceler hala kaldırılmamıştır.

Bu bağlamda;

- 1- Özellikle eğitim, ifade özgürlüğü, kendi kültürünü yaşatma hakkı ve kendi dilini kullanma hakkı gibi alanları da kapsayan bazı durumlarda çocuklar bakımından olumsuz etkileri olabilen bu çekinceleri, özellikle TBMM gündemine de alınan "Demokratik Açılım" tartışmaları çerçevesinde kaldırmak konusunda bir çalışmanız bulunmakta mıdır?
- 2- BM Çocuk Hakları Komitesi'ne, SHÇEK koordinatörlüğünde hazırlanan ve Ağustos 2009 tarihinde verilen, "Sözleşmenin 44. maddesi Uyarınca Hazırlanan İkinci ve üçüncü Türkiye İlerleme Raporu"nda; etnik köken, dil veya din bakımından farklı gruplara mensup çocukların, kendi kültüründen yararlanma, kendi dinine inanma ve uygulama, yahut özel alanda kendi dilini kullanma bakımından sorunu bulunmamaktadır" denmekte yani çekincelerin kaldırılmasına gerek olmadığı belirtilmektedir. Bu çekincelerin, çocukların günlük hayatlarında herhangi bir sorun yaratmadığı bilgisine hangi izleme mekanizmasıyla ulaşılmıştır? Çocuk hakları uygulamalarının izlenmesi konusunda sorumlu koordinatör kuruluş SHÇEK ile ortak ne tür çalışmalar yürütülmektedir?